

АТОМНИК АУКРАЇНИ

№11 (485) 18 березня 2010 року

Заснована 1 грудня 2000 року

ГАЗЕТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ

ПРАЦІВНИКІВ АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

ЄДНАЄ ВСІХ НАС АТОМПРОФСПІЛКА

Цехком в жизни трудового колектива

Профсоюз в любом подразделении Запорожской АЭС всегда работает на коллектив, на сохранение его социальных гарантий. Это в полной мере относится и к цеховому комитету профсоюза энергоремонтного подразделения. Как рассказал его председатель Вячеслав Бромот (на снимке), подразделение насчитывает 2121 человека, из которых 2095 являются членами профсоюза. Цеховой комитет подразделения — это 15 человек и 6 комиссий, которые занимаются производственными вопросами, вопросами охраны труда, социальными, культурно-массовыми, молодежными и спортивными вопросами.

Вообще цеховой профсоюз участвует буквально во всех важных направлениях жизни подразделения: в работе комиссии по аттестации рабочих мест, в аттестации инженерно-технических и руководящих работников, в приеме руководителя подразделения по личным вопросам.

Помимо производственных задач, цеховой комитет организует свой персонал на выполнение другой, не менее важной задачи — следить за чистотой закрепленных за ними обширных территорий промплощадки и лесной зоны, расположенной за прогулочным каналом.

Оздоровление многочисленного персонала (а это в том числе летний семейный и детский отдых) — отдельная забота цехкома. Помимо распределения санаторно-курортных путевок, здесь уже в самом начале весны начинают принимать заявки на пришкольные лагеря.

Текущих ежедневных забот в цехоме тоже хватает. Кому-то нужно оформить ходатайство для постановки на квартирный учет, кто-то нуждается в малосемейном общежитии, кому-то нужно решить вопрос с пропиской. Каждый работник знает, что в трудную минуту он может получить не только материальную, но и моральную поддержку. И даже если ветераны труда подразделения уходят на заслуженный отдых, связь с ними все равно остается. В первую очередь им помогают оформить пенсионные выплаты и дальше поддерживают с ними тесный контакт. К примеру, если работник определенного ремонтного участка нуждается в санаторно-курортном лечении, это согласовывают с его бывшими работающими коллегами и выделяют своему пенсионеру путевку на лечение.

Не остаются без внимания дом престарелых и детский интернат. Ко

Дню пожилого человека и в новогодние праздники им традиционно передают подарки. В День Победы профсоюзная молодежь цеха неизменно поздравляет ветеранов войны на дому, а в прошлом году одному из них они отремонтировали квартиру.

Спорт — еще одна яркая и успешная страница общественной жизни большого подразделения. По итогам Спартакиады 2009 года цеховая команда ЭРП заняла второе место. Ремонтники приняли активное участие и в спартакиаде 2010 года. Не менее бурные спортивные соревнования по шашкам, шахматам, теннису, волейболу проводятся внутри своего цеха, а молодежь входит в состав сборной команды Запорожской АЭС на соревнованиях Атомпрофсоюза.

Особое отношение к полюбавшемуся всем конкурсу «Мы так живем, работаем и отдыхаем», в котором все каждый год с удовольствием демонстрируют свои многочисленные таланты.

Приятно, что молодая энергия распространяется и на благоустройство профилактория, на территории которого цеховая молодежная организация оборудовала беседку для отдыха.

Кто хорошо работает, тот также хорошо и отдыхает. В летний сезон путевки выходного дня всегда популярны. В их географии выезды в пансионат «Гилея» и Приморск, на ДнепроГЭС и в Музей оружия в Запорожье и даже экскурсия на одну из шахт Днепроудного, где желающие могли опуститься на глубину 848 метров и прогуляться по шахтным горизонтам на самые длинные расстояния. А в этом году здесь планируют экскурсию в соляные шахты Соледара на Донбассе.

Пусть нынешний профсоюзный год подразделения будет таким же активным.

Лариса ЮРЬЕВА

АТОМПРОФСПІЛКА БАГАТОГАЛУЗЕВА: 21 БЕРЕЗНЯ — ДЕНЬ ПРАЦІВНИКІВ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА І ПОБУТОВОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ

Услуги круглосуточные, жизненно необходимые

Атомпрофсоюз объединяет людей самых разных профессий, занятых во многих отраслях народного хозяйства Украины. Среди сочленов организации — многочисленный коллектив работников жилищно-коммунального хозяйства и бытового обслуживания из Энергодарской, Южноукраинской и Восточной объединенных организаций профсоюза. Сегодня мы расскажем об их коллегах-профсоюзниках, обеспечивающих «домашний комфорт», улучшающих социальный климат, в частности, в городе Славутиче, что на Киевщине.

Работники этой отрасли предоставляют людям круглосуточно жизненно важные услуги, можно сказать, в критических условиях, когда развитие жилищно-коммунального хозяйства и инфраструктуры населенных пунктов требует значительных материально-финансовых государственных ресурсов и инвестиций. Что в свою очередь существенно способствовало бы увеличению рабочих мест, росту товарооборота, заработной платы, наполнению госбюджетов и социальных фондов.

Но и в условиях экономической нестабильности труженики коммунального сектора прилагают максимум усилий по бесперебойной подаче населению тепла, электроэнергии, газа, благоустройству территорий, жилищного и производственного фонда.

Несмотря на объективные трудности в этой сфере жизнеобеспечения людей, выборные органы и председатели первичных профсоюзных организаций ищут пути смягчения последствий кризисных явлений и минимизации их воздействия на трудовые коллективы.

По случаю профессионального праздника желаем всем профсоюзникам крепкого здоровья, неиссякаемой энергии и добрых дел, направленных на укрепление своей многофункциональной службы и повышение благополучия ее работников.

На снимке: члены профкома КП УЖКХ (слева-направо): БОСАЯ Евгения Юрьевна, КАМЫШНАЯ Людмила Григорьевна, ОДИНЦОВА Наталья Ивановна, МАСЛАК Анна Викторовна, ЗЕЛЕНСКАЯ Тамара Александровна

«НАША РАБОТА — ЭТО, ПРЕЖДЕ ВСЕГО, ДОЛГ ПЕРЕД ЛЮДЬМИ»

Наталья Одинцова, председатель первичной профсоюзной организации коммунального предприятия «Управление жилищно-коммунального хозяйства», практически все время, начиная с 1987 года, когда приехала в Славутич, и по сегодняшний день работает в жилищно-коммунальной сфере.

С 2003 года она — освобожденный председатель профсоюзной организации КП УЖКХ. В настоящий момент в коллективе 560 человек, из них 530 — члены профсоюза. В течение года из организации уходят единицы разочаровавшихся, или те, кто оформился на заслуженный отдых, пенсионеры. Вместо них приходят молодые.

Идет медленное, постепенное омоложение трудового коллектива. И Наталья Одинцова уже думает в скором времени создать организацию молодежи первички. Одно плохо: среди молодых работников тоже просматривается текучка кадров. Устроившись для начала в КП УЖКХ, обучившись, накопив определенный опыт, молодые ребята уходят при первой же возможности на Чернобыльскую АЭС или в ОП «Атомремонтсервис». Туда, где зарплата выше.

В подтверждение этих слов в кабинет зашел высокий молодой па-

рень и протянул Наталье Одинцовой обходной лист.

Наталья Одинцова: «Вот, пожалуйста, уходит на ЧАЭС. Некоторые, я знаю, не один год ждут такой возможности и уходят. Мы не держим, понимая, что не можем в это непростое время предложить лучшие условия, наоборот, желаем удачи и чтобы помнили, кто были их первыми трудовыми наставниками. Мы хотим, чтобы наш коллектив вспоминали добрым словом». С улыбкой подписывает обходной лист и отдает его уже бывшему работнику КП УЖКХ.

Наталья Одинцова: «В общем коллектив у нас дружный, профсоюз делает все, чтобы работники хорошо отдыхали и чтобы их права были защищены. По возможности устраиваем поездки выходного дня. При этом поехать на культурное мероприятие могут не только члены профсоюза, но и все желающие. Члены профсоюза платят за такую поездку значительно меньше, а остальные — полную стоимость».

С оздоровительными путевками проблем практически нет, удовлетворяем заявки всех желающих. При необходимости выделяем материальную помощь. В том числе и на оплату медикаментов, по коллективному договору это 500 гривен в год.

(Окончание на 2-й стр.)

ПОВІДОМЛЯЄ ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ

Генеральна прокуратура України усуває порушення прав профспілок

Генеральна прокуратура України поінформувала Федерацію профспілок України (ФПУ) про результати перевірок фактів порушень прав ФПУ та її членських організацій, які відбулися у 2009 році.

Зокрема, за зверненнями ФПУ органами прокуратури проведено перевірку повідомлень про рейдерське захоплення майна профспілок Чернігівської, Львівської, Житомирської та Рівненської областей та спроби незаконного усунення їх керівників. За виявленими фактами проникнення у приміщення профспілок, викрадення або підробки документів прокурорами цих областей порушено кримінальні справи, у яких триває досудове слідство.

За результатами перевірки законності судових рішень у справах, що стосуються інтересів профспілок, правомірності дій суддів, Генпрокуратура запропонувала Вищій раді юстиції звільнити суддю Ленінського районного суду м. Кіровограда Мельника В.В. за невиконання присяги та грубі порушення вимог законодавства під час розгляду судових справ проти профспілок. Також задоволено подання Генпрокуратури щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності судді Олександрійського міськрайонного суду Куковенкова С.В. за неправомірність дій під час розгляду цивільних справ за участю профспілок.

Генеральна прокуратура України повідомила ФПУ про порушення кримінальної справи за ч. 3 ст. 358 КК України (підроблення документів, печаток, штампів та бланків, їх збут, використання підроблених документів) за фактом подання до Окружного адміністративного суду м. Києва Шуриком О.В. протоколів зборів ФПУ, які не відповідають дійсності. Триває всебічне, повне та об'єктивне дослідження усіх обставин вчиненого злочину проти ФПУ.

Генеральна прокуратура України зазначила, що прокурорськими органами постійно контролюється питання захисту конституційного права громадян на своєчасне отримання заробітної плати. Так, за зверненнями ФПУ за результатами перевірок у сфері оплати праці прокурорами порушено більш як дві тисячі кримінальних справ, з яких 1,9 тисячі спрямовано до суду. До відповідальності притягнуто 9,1 тисячі посадовців, з яких 282 посадовці особи контролюючих органів. За втручання прокурорів виплачено понад 1,3 млрд. грн. заборгованості із заробітної плати.

Також у повідомленні Генпрокуратури зазначається, що у разі виявлення порушень прав профспілок та конституційних прав громадян на оплату праці органи прокуратури і надалі вживатимуть заходів для їх усунення.

АТОМПРОФСПІЛКА БАГАТОГАЛУЗЕВА:

21 БЕРЕЗНЯ — ДЕНЬ ПРАЦІВНИКІВ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА І ПОБУТОВОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ

Услуги круглосуточные, жизненно необходимые

(Окончание.)

Начало на 1-й стр.)

Считаю, у профсоюза должны быть паритетные отношения с работодателем — руководством предприятия. У нас — это нормальное конструктивное сотрудничество. Спорим, бывает, крепко спорим, но практически всегда достигаем согласия».

Одна из серьезных проблем, стоящих перед предприятием, — задолженность перед Пенсионным фондом. Она образовалась несколько лет назад еще при прежнем руководстве КП УЖКХ. К сожалению, ликвидировать ее пока не представляется возможным, единственное, что в наших силах делать, это не увеличивать долг. Тогда же была образована немалая задолженность по заработной плате. Однако с ней удалось справиться, и с 2008 года зарплата выплачивается регулярно и в намеченный срок.

Наталья Одинцова: «Для оздоровления наших работников в городе заключены договоры с двумя бассейнами, физкультурно-оздоровительным комплексом. Работники с удовольствием ходят в эти «подразделения здоровья», и есть результат: заболеваемость работников КП УЖКХ в 2009 году была ниже, чем в 2008-м. Молодежь изъявила желание заниматься мини-футболом. Жду от них списки желающих. Будем заключать договор с городским спорткомплексом «Олимпиец». Радует, что молодежь проявляет такую активность».

Члены профкома и профгруппорги очень довольны прошлогодней учебной, организованной ЦК Атомпрофсоюза здесь, в Славутиче. Почерпнули много полезного и интересного.

Все члены профсоюза застрахованы от несчастного случая в страховой компании «Энергополис». Дополнительно наше предприятие страхует по этому виду услуг сварщиков и водителей.

Если возникают юридические вопросы, которые мы сами решить не можем, звоню в ЦК Атомпрофсоюза, или обращаюсь к юристу правового отдела Атомпрофсоюза, обслуживающему наш регион, Сергею Боровику. Всегда получаем своевременную и квалифицированную помощь».

Кроме того, согласно коллективному договору, выплачивается премия и вручаются ценные подарки юбилярам. К слову, на предприятии работает женщина, которой недавно исполнилось 70 лет. И хоть такой «возрастной» юбилей не огаривается в колдоговоре, профком «вышел» на руководителя предприятия и нашего ветерана труда поощрил. Не от хорошей жизни, конечно, остаются люди работать в такие годы. На предприятии более 50 человек тех, кому за 60 лет. Поэтому профсоюз старается поддерживать их как может.

Ко дню профессионального праздника готовится список работников на поощрение. От себя Наталья Одинцова пожелала своим коллегам: «Крепкого, здоровья, благополучия семейного. У каждого в жизни есть цель, желаю всем достигнуть ее и чтоб всегда при этом сопутствовала удача. А мы, чем можем, — всегда поможем. Потому что наша профсоюзная работа — это, прежде всего, долг перед людьми».

«ПОМОЩЬ И ЗАЩИТА ОТ ПРОФСОЮЗА ВОСТРЕБОВАНЫ»
Слово руководителю КП «Жилищно-коммунальный центр» Ирине ЖАБОЛЕНКО:

— Прошедший год, кризисный для всего государства, как ни странно, наше предприятие пережило нормально. Никого не сократили, зарплату выплачивали вовремя и в полном объеме. Условия, в которых нам приходится работать из года в год, одинаково тяжелые.

Спасибо депутатам местного совета, что дали разрешение взять кредит в банке под нашу хозяйственную деятельность. Население, к сожалению, это уже традиция, рассчитывается за потребленные коммунальные услуги не в полном объеме. Хотя надо отметить, что в 2009 году не оплаченными остались 16 процентов услуг, а в 2008-м — 17%. То есть в кризисный год жители нашего города платили чуть лучше, чем обычно.

У нас нет дополнительных доплат, как, например, в КП «Управление жилищно-коммунального хозяйства» города. Стараясь находить средства на подарки, при уходе работников на пенсию, к различным праздникам, на дни рождения или юбилеи, ну и на похороны, конечно. Коллективный

договор есть, и он практически не меняется. Чтобы вносить изменения по его социальному улучшению, надо иметь средства для их выполнения, а у нас их нет.

Из рядов профсоюза выходят в основном люди старшего поколения, мотивируют тем, что организация им уже ничего дать не может. На что я всегда говорю, что вам профсоюз «не нужен», потому что вы имеете работу и стабильную заработную плату, пусть не высокую, но каждый месяц. Считаю, что профсоюз необходим и никто не застрахован от ситуации, когда потребуются его помощь и защита.

Мы смогли оказать материальную помощь нашей работнице с онкологическим заболеванием. Немалые средства тогда удалось найти и собрать. Другой сотрудник также изыскали деньги на замену сустава, тут и иностранцы, которые работают в г. Славутиче, помогли. Именно профсоюз был инициатором и организатором сбора этих средств.

Поднять уровень заработной платы нам очень сложно. Есть Отраслевое соглашение, согласно которому выше оклады мы не имеем права включать в тариф. Единственное, что мы смогли сделать за счет своей хозяйственности, — поднять оклады уборщиц. Стараемся выплачивать премии, к сожалению, не каждый месяц это получается. Кроме того, бюджет государства не принят, городского бюджета тоже нет, плюс пришло постановление правительства об обязательном обсуждении и согласовании новых тарифов с жильцами каждого дома. Сомневаюсь, что мы сможем пересмотреть жилищно-коммунальные тарифы. Поэтому могу предположить, что этот год будет для нас очень тяжелым.

Около 30% работников подходит к пенсионному возрасту. Если они все захотят уйти на заслуженный отдых, некем будет их заменить. Нет возможности обучать молодежь, чтобы подготовить замену. По штатному расписанию это обучение не предусмотрено. Понятное дело, у каждого свои причины сегодня медлить с уходом на пенсию: у многих материальная заинтересованность, кто боится одиночества... Я сама на следующий год могу уйти, но не дождутся (смеется). Кстати, меня выбрали в этом году в профком. Все, кому предлагали «поработать на коллектив», отказывались, это же дополнительная общественная нагрузка, причем бесплатная, согласилась не как руководитель, а как работник жилищно-коммунального центра. Мне тоже хочется, чтобы условия работы и оплаты коллег и соратников были лучше, и мои в том числе.

Всем коммунальным работникам ко Дню профессионального праздника хочу пожелать здоровья и терпения. Сколько приходится выслушивать нам зачастую необоснованных обвинений? Но мы всегда стремимся и выслушать и объяснить, чтобы человек ушел от нас не обозленный, а с пониманием сложности ситуации. Поверьте, мы делаем все, что в наших силах, в части повышения качества коммунальных услуг».

ПРОБЛЕМЫ МАЛОЧИСЛЕННЫХ ПЕРВИЧЕК СЛАВУТИЧА

Ирина Торишная до аварии работала в Припятской милиции секретарем-делопроизводителем. После эвакуации из города в 1986 году сначала ее семью распределили в Иванковский район, потом жили в Киеве, где, как и многие из эвакуированных женщин, вела домашнее хозяйство, занималась воспитанием двух дочек, пока муж ездил по вахтам на Чернобыльскую АЭС.

В Славутич переехали в 1989 году. В коммунальной сфере работает с 1992 года. Ирина Торишная всегда отличалась активной жизненной позицией, и, став членом профсоюза, она практически сразу вошла в профактив межотраслевого жилищно-коммунального хозяйства.

В рамках реформы управления коммунальным хозяйством города в 2006 году было создано коммунальное предприятие «Жилищно-коммунальный центр». Тогда и возникла новая профсоюзная организация КП ЖКЦ, которую возглавила Ирина Торишная.

Коллектив предприятия небольшой — 52 человека. В профсоюзе до недавних пор было 34 человека, но по разным причинам сегодня осталось более трети работающих от общего числа. У небольшой по численности профсоюзной организации мало мотиваций для привлечения новых и удержания старых сочленов.

ЖАБОЛЕНКО Ирина Николаевна

ТОРИШНАЯ Ирина Александровна

НИ Владислав Николаевич

Несмотря на небольшие финансовые возможности, в организации стараются находить средства для выплаты материальной помощи, хоть и небольшой, но, как говорится, лучше так, чем совсем никак.

Ирина Торишная: «Иногда в особо тяжелых, серьезных случаях обращаемся в ЦК Атомпрофсоюза. В прошлом году по нашей просьбе Атомпрофсоюз одной из работниц выделил существенную материальную помощь. Не хотелось бы называть фамилию и сумму денег, не это главное. Очень важно, что смогли помочь. Спасибо Атомпрофсоюзу большое».

Разными путями здесь умудряются доставать путевки, в том числе и детские, оздоровительные. Конечно, не в том объеме, чтобы удовлетворить всех желающих, но все же что-то удается достать через Атомпрофсоюз, что-то через Фонд социального страхования. Закупать путевки самостоятельно профорганизация не в состоянии.

Профком, он же профактив, состоит из пяти человек. В том числе и директор предприятия Ирина Жаболенко. Были сомнения, может ли администратор как работодатель входить в выборный орган профсоюза, и, в конце концов, решили, что человек с такой активной жизненной позицией и желанием помочь своим же сотрудникам имеет полное право быть членом профкома.

Ирина Торишная: «Любые спорные, конфликтные вопросы решаются путем открытого обсуждения и практически всегда после бурных и не очень обсужденных мы находим компромиссное решение. В нашем коллективе, как в любой семье, бывает по-разному».

Члены профсоюза застрахованы в акционерной компании «Энергополис» от несчастного случая. К счастью, этой услугой еще никто не воспользовался, но она есть.

Далее Ирина Торишная отметила, что, к примеру, у ЧАЭС есть профсоюз ветеранов, он же — профсоюз неработающих пенсионеров. Организация, которая продолжает заботиться о бывших работниках станции после их выхода на пенсию. Они не чувствуют себя одиночками.

Ирина Торишная: «А вот городские предприятия такой организации не имеют, и их работники в трудные времена оказываются один на один. По опыту могу сказать, что есть пенсионеры, одинокие люди, которые приходят к нам не просто с жалобой или за разъяснениями, а на самом деле — просто поговорить. Пообщаться».

Ко Дню коммунального работника Ирина Торишная высказала пожелание «всем женщинам, а в коммунальной сфере в основном работают представительницы прекрасной половины человечества, терпения, здоровья, любви близких. Взаимопонимания с посетителями».

Профком и председатель первички ЖКЦ высказали мнения, которые можно обобщить следующим образом. Было бы неплохо, чтобы ЦК Атомпрофсоюза нашел возможность помочь таким небольшим профорганизациям в приобретении оргтехники. Оставляя ее у себя на балансе и передавал в пользование на места. Оказывать такую помощь можно было бы или напрямую профорганизации, или через созданный объединенный орган малочисленных профсоюзных организаций города.

«ВИНОВНЫХ В СИТУАЦИИ НЕТ, А ЛЮДИ СТРАДАЮТ?»

Родители Владислава Ни приехали в Славутич в 1988 году. Здесь он окончил школу и начал свою трудовую деятельность. В 2001-м стал дипломированным юристом, а через год, окончив Академию

адвокатуры Украины, — магистром права. Прежде чем прийти юристом в коммунальное предприятие «Управление по развитию физкультуры, спорта и туризма», что в г. Славутиче, успел поработать в «Черниговоблэнерго», в Славутичском суде, был государственным инспектором труда по городу.

В сентябре прошлого года председатель первичной профсоюзной организации КП «Управление по развитию физкультуры, спорта и туризма» отказалась от этой общественной должности по собственному желанию, и коллектив предложил Владиславу Ни возглавить их профсоюз.

Работать неосвобожденным профпредседателем и при этом быть юристом предприятия, — казалось бы, сверхсложно. Но у Владислава Ни уже был такой опыт во время работы в «Черниговоблэнерго» и он согласился.

На предприятии работает 77 человек, из них большинство члены профсоюза. Мотивация членства в малочисленных профсоюзных организациях такая же, как и в больших. Некоторые по-прежнему видят в профсоюзе «дойную корову», а не своего защитника.

Владислав Ни: «Несмотря на наш маленький бюджет, мы выплачиваем материальную помощь на похороны, это плюс к тому, что предусмотрено по коллективному договору. Делаем подарки юбилярам».

Мной был разработан новый коллективный договор, который не без проблем со стороны руководства предприятия все же был принят. С администрацией мы так сказать в конструктивной оппозиции. Стараемся не конфликтовать».

Сейчас одна из серьезных проблем — это не утвержденное штатное расписание на 2010 год. Так как предприятие полностью финансируется из местного бюджета, нам каждый год утверждают штатное расписание и оклады. На 2010 год это не сделано. Кто в этом больше виноват: руководство предприятия, местная власть или ситуация в государстве? А страдают люди. Если бюджетникам в течение года поднимают оклады, то нам нет.

Единственное, что сейчас беспокоит работников и что находится в центре внимания администрации и профсоюза, — это заработная плата. Мы выплачиваем ее регулярно, без задержек, но она маленькая, и возможности ее поднять у нас нет. Больше половины персонала — люди с низким уровнем дохода: матери-одиночки, инвалиды, один работающий в семье.

Каждый год стараемся удовлетворить потребности работающих в санаторно-курортном лечении. До сих пор нам это удавалось».

Владислав Ни поддержал некогда витавшую в городе Славутиче идею объединения малочисленных профсоюзных организаций в одну или закрепления их за мощными и сильными местными организациями Атомпрофсоюза. В противном случае небольшие профячейки становятся практически недееспособными и выполняют по большей части роль кассы взаимопомощи. ЦК Атомпрофсоюза мог бы помогать таким организациям покупкой оргтехники, оформлением подписки на юридическую литературу или профсоюзные издания.

В заключение Владислав Ни также высказал пожелание ЦК Атомпрофсоюза почаще проводить учебу профактива, аналогично той, что уже проходила на базе учебно-тренировочного центра ЧАЭС. Очень полезная и нужная вещь».

Александр КУПНИЙ,
Фото автора

ЛИСТ «АТОМНИКУ УКРАЇНИ»

«Справедливість по учету страхового стажу восторжествувала»

Уважаемая редакция!

Мы, работники Национального научного центра «Харьковский физико-технический институт», являемся постоянными читателями газеты «Атомник Украины» и внимательно следим за всеми публикациями, в том числе и касающимися пенсионного обеспечения. Так как многие работники нашего научного центра имеют право на получение льготных пенсий по возрасту согласно спискам №1 и №2, то мы с удовлетворением узнали о внесении изменений в Закон Украины «Об обязательном государственном пенсионном страховании» от 09.07.2003 г. №1058-IV, касающихся, в частности, статьи 24: Периоды, из которых состоит страховой стаж (см. Закон Украины «О повышении престижности шахтерского труда» от 02.09.2008 г. №345-VI):

Страховой стаж учитывается в одинарном размере, кроме случаев, предусмотренных настоящим Законом.

За каждый полный год стажа работы на подземных работах, на работах с особо вредными и особо тяжелыми условиями труда по списку №1 производств, работ, профессий, должностей и показателей, утвержденному Кабинетом Министров Украины, занятость на которых давала и дает право на пенсию на льготных усло-

виях, в страховой стаж дополнительно засчитывается по одному году.

(Часть третья статьи 24 дополнена абзацем десятым в соответствии с Законом Украины от 02.09.2008 г. №345-VI)

Действительно, природа радиации не изменилась — как действовала на человека до 1 января 2004 года, так, к сожалению, продолжает действовать и после 1 января 2004 года, как под землей, так и на ее поверхности. Таким образом, с учетом внесенных изменений, справедливость по учету страхового стажа восторжествовала.

Действие Закона Украины «О повышении престижности шахтерского труда» от 02.09.2008 г. №345-VI, вступившего в силу 16.09.2008 г. и касающегося изменений к Закону Украины «Об обязательном государственном пенсионном страховании» от 09.07.2003 г. №1058-IV, будет применяться для лиц, впервые оформляющих пенсию, или получивших право на ее перерасчет, поскольку «законы и другие нормативные правовые акты не имеют обратного действия» согласно статье 58 Конституции Украины.

Вдобавку приятно, что именно на страницах газеты Атомпрофсоюза Украины еще в 2007 году были опубликованы указанные выше изменения, инициированные профсоюзами ГП «ВостГЭК» и ННЦ ХФТИ.

КОМЕНТАР ПРОФСПІЛКОВЦЯ

Придерживайтесь духа и буквы законов

Во время прошедшей предвыборной президентской кампании были листовки и на пенсионную тему. Многие из нас получили в почтовые ящики листовку (тираж ее 750 тыс.), содержание которой нельзя не прокомментировать.

В данной листовке утверждается о недоплатах, ссылаясь на Закон Украины «Об установлении прожиточного минимума и минимальной заработной платы» от 20.10.2009 г. №1646-VI к пенсиям, получателями которых является категория лиц, наиболее социально незащищенных — неработающих пенсионеры, пенсия у которых, согласно Закону Украины «Об обязательном государственном пенсионном страховании» от 09.07.2003 г. №1058-IV, равна минимальной пенсии, т.е. прожиточному минимуму для лиц, утративших трудоспособность.

Проанализируем это утверждение. Действительно, пенсионная выплата за ноябрь 2009 года составила:

498 + 46 + 28,4 + 49,8 = 622,2, где: 498 грн. — прожиточный минимум для лиц, утративших трудоспособность, принятый Законом Украины «О Государственном бюджете Украины на 2009 год» от 26.12.2008 г. №835-VI,

46 грн. — доплата до 544 грн. согласно постановлению КМУ от 16.07.2008 г. №654,

28,4 грн. — повышение неработающим пенсионерам согласно постановлению КМУ от 11.03.2009 г. №198; это повышение будет осуществляться до принятия решения КМУ о проведении очередного перерасчета пенсий, 49,8 грн. — надбавка участникам войны, детям войны, равна 10% от прожиточного минимума для лиц, утративших трудоспособность, установленная законом о госбюджете на 2009 год.

Пенсионная выплата за ноябрь 2009 года с учетом Закона Украины «О внесе-

нии изменений в Закон Украины «О Государственном бюджете Украины на 2009 год» от 06.11.2009 г. №1715-VI составила 573 + 28,4 + 49,8 = 651,2, где 573 грн. = 544 + 29 — прожиточный минимум для лиц, утративших трудоспособность, установленный Законом Украины №1715-VI, с 1 ноября 2009 года.

Заметим, 29 грн. было выплачено в декабре по отдельной ведомости за ноябрь 2009 года. Об этом в листовке не говорится, а приведено следующее: 573 + 46 + 57,3 + 28,4 = 704,7,

57,3 грн. — новая надбавка участникам войны, детям войны.

Пенсионная выплата в декабре 2009 года составила 573 + 28,4 + 49,8 = 651,2.

В листовке о декабрьской выплате не говорится.

Пенсионная выплата с января 2010 года составила 573 + 28,4 + 49,8 + 29 = 651,2 + 29 = 680,2, так как постановление КМУ «О дополнении пункта 3 постановления Кабинета Министров Украины от 26 ноября 2009 г. №1252» от 23.12.2009 г. №1375 рекомендует: «Установить, что с 1 января 2010 г. до проведения очередного перерасчета выплата пенсий, ежемесячного пожизненного денежного содержания, государственной социальной помощи лицам, не имеющим права на пенсию, и инвалидам, государственной социальной помощи инвалидам детства и детям-инвалидам осуществляется в суммах, которые были фактически выплачены в декабре 2009 года».

В листовке же с 1 января 2010 года приведена следующая формула: 695 + 46 + 69,5 + 28,4 = 838,9, где 695 грн. — прожиточный минимум с 1 января 2010 года.

Не надо манипулировать Законом Украины «Об установлении прожи-

точного минимума и минимальной заработной платы» от 20.10.2009 г. №1646-VI.

Авторы листовки должны знать: да, закон необходимо выполнять, но нельзя нарушать и Конституцию Украины (часть вторая статьи 95: исключительно Законом о Государственном бюджете Украины определяются любые расходы государства на всеобщие потребности, размер и целевая направленность этих расходов). Согласно части третьей статьи 4 Закона Украины «О прожиточном минимуме» от 15.07.1999 г. №966-XV прожиточный минимум на одно лицо, а также отдельно для тех, кто относится к основным социальным и демографическим группам населения, ежегодно утверждается Верховной Радой Украины в Законе о Государственном бюджете Украины на соответствующий год. Но народными депутатами Закон Украины «О Государственном бюджете Украины на 2010 год» так и не принят. Не будем забывать, что необходимо придерживаться не только буквы закона, но и духа Конституции Украины.

Таким образом, ни о каких недоплатах не может идти речь, наоборот, с 1 января 2010 года проплачивается ежемесячно дополнительно до 29 грн. (прибавка к новой установленной минимальной пенсии) до очередного перерасчета пенсии по заявлению пенсионера, при появлении у него на это права (например, появление дополнительного страхового стажа; проработавших и приобретенных не менее 24 месяцев страхового стажа и т.д.).

Валерий ШЕДРИК,
председатель профсоюзного бюро научно-исследовательского комплекса «Ускоритель»
ННЦ «Харьковский физико-технический институт»

У ВЕРХОВНІЙ РАДІ УКРАЇНИ

Верховна Рада проголосила 2010 рік в Україні Роком ветеранів Великої Вітчизняної війни 1941—1945 років.

За ухвалення відповідної постанови проголосували 335 народних депутатів із 414 зареєстрованих у сесійній залі. Парламент доручив Кабміну врахувати положення цієї постанови у діяльності Організаційного комітету з підготовки та відзначення 65-ї річниці визволення України від фашистських загарбників і Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 років.

Крім того, уряд має виконати вимоги пункту 2 Постанови Верховної Ради «Про рекомендації парламентських слухань на тему: «Про соціальне, медичне і пенсійне забезпечення ветеранів війни та відзначення 65-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 років» від 9 жовтня 2009 року №16424/1 щодо інформування Верховної Ради про хід виконання рекомендацій парламентських слухань органами виконавчої влади.

Верховна Рада України ухвалила повторно з пропозиціями Президента України Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» щодо підвищення пенсійних виплат, пов'язаних із соціальними виплатами, за який проголосувало 342 народних депутати.

Законом вносяться зміни до Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства, якими пропонується розгляд і вирішення справ про соціальні виплати передати до компетенції загальних судів і здійснювати розгляд таких справ за правилами цивільного судочинства.

Прийнято закон, яким поширено на прийомних батьків ті соціальні гарантії, що передбачені законодавством для громадян, які виховують дітей без матері. Про це повідомляє офіційний сайт Верховної Ради.

Також, згідно з документом, одному з прийомних батьків надається право на відпустку по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, а також право на додаткову оплачувану відпустку тривалістю сім календарних днів без урахування святкових і неробочих.

РОЗ'ЯСНЮЄ МНС УКРАЇНИ

Які категорії постраждалого населення, перебуваючи в черзі на облік в загальнообласному реєстрі для поліпшення житлових умов громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, мають першочергове право для забезпечення житлом?

З метою раціонального використання коштів, що спрямовуються на поліпшення житлових умов громадян, Рада Міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська і Севастопольська міські державні адміністрації ведуть реєстри:

осіб, віднесених до категорії 1, які перенесли променеви хворобу будь-якого ступеня або стали інвалідами внаслідок Чорнобильської катастрофи;

сімей, що втратили годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи з числа громадян, віднесених до категорії 1;

сімей, у складі яких є діти, що стали інвалідами внаслідок Чорнобильської катастрофи та потребують особливого догляду.

У реєстрах окремо виділяються:

а) особи, які страждають на хронічні захворювання відповідно до затвердженого МОЗ переліку хронічних захворювань, за наявності яких неможливе проживання у комунальній квартирі або в одній кімнаті з членами своєї сім'ї;

б) сім'ї, у складі яких є діти, що стали інвалідами внаслідок Чорнобильської катастрофи та потребують особливого догляду;

в) сім'ї, які втратили годувальника з числа осіб, віднесених до категорії 1;

г) особи, віднесені до категорії 1, інвалідність яких встановлено безстроково, та які проживають у гуртожитках, комунальних квартирах або житлових приміщеннях, що не відповідають встановленим санітарним та технічним вимогам.

З числа осіб, віднесених до відповідного реєстру, житлові умови поліпшуються, передусім, громадянам, які страждають на хронічні захворювання відповідно до затвердженого МОЗ переліку хронічних захворювань, за наявності яких вони не можуть проживати у комунальній квартирі або в одній кімнаті з членами своєї родини; сім'ям, у складі яких є діти, що стали інвалідами внаслідок Чорнобильської катастрофи та потребують особливого догляду.

Віктор ЗНАЙДА,
головний спеціаліст відділу реалізації
Чорнобильських програм Департаменту капітального будівництва та забезпечення житлом МНС України

РОЗ'ЯСНЮЄ МІНПАЛІВЕНЕРГО УКРАЇНИ

Могут ли рассчитывать жители 30-километровой зоны наблюдения АЭС на компенсацию за риски проживания на подобной территории?

Н. ВАХРУШЕВ
г. Нетешин Хмельницкой обл.

Да, такая защита предусмотрена соответствующим Законом Украины «О внесении изменений в некоторые законы Украины относительно упорядочения вопросов социальной защиты населения, которое проживает в зонах наблюдения предприятий по добыче урановых руд, ядерных установок и объектов, предназначенных для обращения с радиоактивными отходами», принятым 17 ноября 2009 года Верховной Радой Украины.

Реализация закона не требует бюджетного финансирования. Согласно новой ст. 121, которая появилась в законодательстве Украины, мероприятия финансируются из специального фонда Государственного бюджета Украины за счет средств, которые поступают от предприятий. Объем таких отчислений определен в размере 1 процента от объема средств, полученных эксплуатирующей организацией от реализации электроэнергии по результатам работы за год или месяц.

Этих средств, по оценкам специалистов, будет доста-

точно для решения вопросов, связанных с социальной защитой территориальных громад, проживающих вблизи атомных станций. Средства будут поступать в виде субвенций в областные советы, а затем распределяться по территориям. Определены следующие пропорции распределения средств: 30% — на нужды области, 55% — на нужды территориальных громад, проживающих в зоне расположения АЭС (районы и города областного подчинения зон наблюдения) и 15% — на нужды социально-экономического развития территории, где расположен ядерный объект.

И еще один важный момент, который непосредственно касается каждого жителя зоны расположения АЭС. В последнем разделе нового Закона записано, что отпуск электроэнергии населению, которое проживает в 30-километровой зоне атомных электростанций, проводится по тарифу в размере 70% от уровня действующего тарифа для соответствующей группы населения.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ПРАЦІВНИКІВ — ПЕРШОЧЕРГОВЕ ЗАВДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПАРТНЕРІВ

Порядок надання щорічних відпусток

Умови, тривалість та порядок надання усіх видів відпусток, у тому числі щорічних, регулюються Законом України «Про відпустки».

Спочатку необхідно зазначити, що поняття «щорічна відпустка» складається з двох частин: щорічна основна відпустка та щорічна додаткова відпустка.

Щорічна основна відпустка, відповідно до статті 6 Закону України «Про відпустки», надається працівникам тривалістю не менше 24 календарних днів, за винятком деяких галузей народного господарства, де її тривалість є більшою.

Стосовно щорічних додаткових відпусток за роботу із шкідливими і важкими умовами праці, за особливий характер праці, то конкретна тривалість їх повинна бути передбачена у колективних договорах підприємств, установ, організацій.

Щорічна відпустка надається працівникові за робочий рік, відлік якого починається з моменту укладення ним трудового договору.

Порядок надання щорічних відпусток передбачений у статті 10 Закону України «Про відпустки».

Щорічні відпустки надаються відповідно до графіків, затверджених власником або уповноваженим ним органом за погодженням з виборним

органом первинної профспілкової організації (профспілковим представником) і доведені до відома усіх працівників. Під час складання графіків враховують інтереси виробництва, особисті інтереси працівників і можливості для їхнього відпочинку.

Конкретний період надання щорічних відпусток у межах встановлених графіком, узгоджується між працівником і власником або уповноваженим ним органом, який зобов'язаний письмово повідомити працівника про дату початку відпустки не пізніше ніж за два тижні до встановленого графіком терміну.

У перший рік роботи працівник набуває права на одержання щорічної відпустки повної тривалості після закінчення шести місяців безперервної роботи на даному підприємстві.

У разі надання працівникові щорічної відпустки до закінчення шестимісячного терміну безперервної роботи її тривалість визначається пропорційно до відпрацьованого часу.

Законодавець визначив категорію працівників, за бажанням яких до настання шестимісячного терміну у перший рік роботи щорічні відпустки надаються повної тривалості.

До них, зокрема, належать: — жінки — перед відпусткою у зв'язку з вагітністю та пологами або після неї;

— жінки, які мають двох і більше дітей віком до 15 років або дитину-інваліда;

— інваліди;

— особи віком до 18 років; — чоловіки, дружини яких перебувають у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами;

— особи, звільнені після проходження строкової військової або альтернативної (невійськової) служби, якщо після звільнення із служби вони були прийняті на роботу протягом трьох місяців, не враховуючи часу переїзду на постійне місце проживання;

— працівники, які не використали за попереднім місцем роботи повністю або частково щорічну основну відпустку і не одержали за неї грошової компенсації;

— працівники, які мають путівку (курсівку) для санаторно-курортного (амбулаторно-курортного) лікування;

— батьки-вихователі будинків сімейного типу; — інші особи, передбачені статтею 10 Закону України «Про відпустки».

Щорічні відпустки за другий та наступні роки можуть бути надані працівникові у будь-який час відповідного робочого року.

Законодавство про відпустки передбачає також категорії працівників, щорічна відпустка яким надається у

зручний для них час. Це, зокрема:

— особи до 18 років; — інваліди;

— жінки перед відпусткою у зв'язку з вагітністю та пологами або після неї;

— жінки, які мають двох і більше дітей віком до 15 років або дитину-інваліда;

— одинока мати (батько), яка виховує дитину без батька (матері); опікуни, піклувальники або інші самотні особи, які фактично виховують одного або більше дітей віком до 15 років за відсутності батьків;

— інші особи, передбачені статтею 10 Закону України «Про відпустки».

Працівникам, діти яких віком до 18 років вступають до навчальних закладів, розташованих в іншій місцевості, за їх бажанням надається щорічна відпустка або її частина (не менш як 12 календарних днів) для супроводження дитини до місця розташування навчального закладу та у зворотному напрямку. За наявності двох або більше дітей зазначеного віку така відпустка надається окремо для супроводження кожної дитини.

Загальна тривалість щорічних основної та додаткових відпусток не може перевищувати 59 календарних днів, а для працівників, зайнятих підземних гірничих роботах, — 69 календарних днів.

Юридичний департамент апарату ФПУ

ДЕНЬ РІДНОЇ МОВИ: ПРОФСПІЛКОВА МОЛОДІЖНА ІНІЦІАТИВА

РАДИОДИКТАНТ НА ЗАЭС

Всім известно, диктанти пишуть в школі. Потім, уже во взрослої житті, все йде за законом: хто більше читав і читає, той грамотніше і пише.

А чому б не к Международному дню рідного мови (який відзначають 21 лютого) не провести радіодиктант? — задали собі питання організатори молодіжної первинної профсоюзної організації ОП «Запорізька АЕС». Були ж раніше радіодиктанти! Ідея понравилася. Оставалося знайти учителя, який змог би вибрати диктанти на російській та українській мовах і прочитати їх з потрібної інтонаційної постановкою. Помог Дмитрій Григорьевич Сухоставець

(в навчально-тренувальному центрі ведуть курси ділового українського мови для працівників атомної станції).

Днями за п'ять до заходу дали оголошення по станційному радіо, і розмістили інформацію на сайті організації молодіжної. Оставалося домовитися в профкомі насчет призов, усно об'явити о конкурсі в цехах і вирішити деякі інші деталі.

Назначили заходи на 25 лютого. Рассчитывали, що буде, скоріше всього, до 10 учасників, але принесли 20 робіт — із шести цехів. А якщо посчитать ще тих, хто писав просто «в стол», тільки для того, щоб перевірити свою грамотність?

Тексти для диктантів були вибрані однакові, по 190 слів, рівень складності — 10–11 класи, час написання — 30 хвилин, то є всі норми. Перевірка також йшла по всім правилам: учасники писали, а хто швидше принесе виконану роботу, і хто менше допустить помилок. Наталья Владимировна Кулачек, перевіряюча диктанти, відзначає, що, к сожалению, без помилок не обійшлося, але радує те, що вони були не орфографічними, а пунктуаційними, за які не так соромно.

Як говорили пізніше учасники, ідея з радіодиктантом понравилася багатьом, а тексти були зачитані настільки красиво, «як аби мурашки пошлі по шкірі».

В результаті перше місце у Анни Бобылевой (СЗЗС), друге — у Інни Петик (ЦТАІ), третє — у Юрія Ткачев (ЦТПК).

Організатори і учасники заходу зібралися в інформаційному центрі Запорізької АЕС, де переможцям були вручені дипломи і подарки, к слову, дуже цінні книги — Большой современный русско-украинский словарь на 150 тис. слів, «Сучасні ділові папери» і «Ділове мовлення».

Як заверили президент організації молодіжної ППО ОП ЗАЭС Максим Овчатов і безпосередній організатор заходу Максим Гордійчук, тепер вони учуть всі плюси і мінуси, і відповідають на прохання працівників, щоб проводили такі диктанти частіше.

Ірина ВОЛОДИНА

СОЦІАЛЬНІ ПАРТНЕРИ ДП НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ»: СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ

У южноукраїнських танцюрок є шанс стати кращими в світі

Южноукраїнські танцюрки Роман Гербеї та Анна Побережнік — єдина пара в Україні, що отримала право представляти нашу країну на чемпіонаті світу по спортивному бальному танцю, який проходить 16–17 квітня в канадському місті Торонто.

Бальні танці, по-перше, дуже красиві і зрелищні. Чому серце не замирило і не загоралося «білою завистю» при просмотрі різних змагань по ним? Для нас це справді мистецтво. Для багатьох людей це просто цікавий вид танцю. Южноукраїнцям поведло краще за інших: вихованці Клубу спортивного бального танцю «Вдохновение», які займаються в Дворці культури «Енергетик», уже другий рік беруть участь у міжнародних змаганнях. Це не тільки про танці, це про мистецтво. Южноукраїнцям поведло краще за інших: вихованці Клубу спортивного бального танцю «Вдохновение», які займаються в Дворці культури «Енергетик», уже другий рік беруть участь у міжнародних змаганнях. Це не тільки про танці, це про мистецтво.

Нинішній рік Роман Гербеї та Анна Побережнік в самому початку вдало виграли значительну частину успіху. 28 лютого в Донецьку на чемпіонаті України по спортивному бальному танцю в категорії «молодь» вони стали абсолютними чемпіонами і отримали право представляти нашу країну на чемпіонаті світу в Торонто. Сьогодні ж через тиждень після змагань в Канаді ця пара буде представляти нашу країну на чемпіонаті світу в Торонто. Сьогодні ж через тиждень після змагань в Канаді ця пара буде представляти нашу країну на чемпіонаті світу в Торонто.

— Чемпіонат світу через місяць і зараз дуже активно тренуватися, — говорить про своїх вихованців

Людмила Самчинська — тренер найвищої категорії і художественний керівник народного ансамблю бального танцю «Вдохновение». — В Україні на чемпіонаті Європи, де Роман і Анна стали восьмими серед 35 пар, в Торонто доведеться зустрітися з сильними суперниками з США, Канади, в останні роки дуже серйозну конкуренцію становлять танцюрки Китаю, Японії, Сингапуру. На чемпіонаті світу ми готуємо програму із 10 танців, а в Вену — латиноамериканську. Хлопці зараз дуже багато тренуються, вишикують костюми. В Канаду ми візьмемо те, що в Вену, а в Вену ми візьмемо те, що в Канаду, як мінімум, два. В середньому один костюм обходиться 11 тисяч гривень! Будемо просити допомоги у ГП НАЕК «Енергоатом» і на цей раз. Хочу висловити велику вдячність Компанії, і нашій атомній станції, профкому ОП ЮАЭС за те, що просять нас допомогти завжди. Ми завжди будемо вдячні їм за це.

Людмила Юрьевна з висотою свого тренерського досвіду утверджує, що потрапити на чемпіонат світу — це велика честь. Загвоздка в тому, що везти танцюрок із такого маленького містечка, як Южноукраїнськ, на міжнародні змагання завжди було досить складно, тому пари із столиці та інших великих міст, як правило, виграють. Але, якщо в нашій країні будуть створені умови для розвитку бального танцю, то ми зможемо конкурувати з кращими парами світу. Людмила Самчинська з упевненістю заявляє, що южноукраїнський клуб спортивного бального танцю, незважаючи на всі труднощі, на сьогоднішній день — один із найкращих в Україні по результатам останніх

змагань і міжнародних конкурсів.

Роман Гербеї та Анна Побережнік зараз по 18 років, вони тренуються і одночасно дають уроки тем, хто тільки починає познавати світ танцю, як і в Вену, так і в Канаду, будучи дошкільниками. Їх тренери — Людмила Самчинська, Татьяна Филонок, Сергей Самчинский, який спеціально приїжджає із США ставити їм програму, харківський педагог Денис Река говорить, що у цієї пари є все, що потрібно для успіху: талант, старання, трудолюбство, грамотні тренери. Хочеться побажати їм підтримки родних, друзів, спонсорів, батьків і друзів в їхній відповідальній і важкій справі. Сьогодні Україна патріотично мислить, і тому їм будуть допомагати в Канаді. Будь ласка, на цей раз Терпсихора стане благосклонною до наших земляків!

Оксана МИСЮКЕВИЧ
На знімку: Роман ГЕРБЕЇ та Анна ПОБЕРЕЖНИК.

(Фото із архіву народного ансамблю бального танцю «Вдохновение»).

ФАХІВЦІ В ЕНЕРГЕТИЦІ: СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

Від ковалев до «електрогефестів»

Зварювальні технології беруть початок з кам'яного віку. Каменем із самородків золота, срібла, міді кували пластинки, гострі леза, шкребки. Таким технологічним прийомом з'єднували декілька деталей з металу. А це вже був один із видів зварювання металів в холодному стані.

Спосіб холодного зварювання удосконалюється і знаходить ефективне застосування в наш час для з'єднання мідних і алюмінієвих провідників, оболонки електричних кабелів, кабелів зв'язку тощо. А в ті далекі часи цей спосіб найчастіше застосовувався для роботи із золотом — металом, що має хорошу пластичність і тонку окисну плівку. Ударами по складених разом самородках золота вдавалося отримати їх міцне з'єднання.

Підігрів металу до пластичного стану, який з'єдналися робити набагато пізніше, полегшував з'єднання кувальцями. Тому він називається кувальським зварюванням.

Металургічні дослідження виробів трипільських племен, які жили на території Південно-Західної України і Бессарабії в IV–III тис. до н.е., показали, що при виготовленні шила, долота, амулетів та наших вишивок застосовували кувальське зварювання міді.

В епоху неоліту бронза стала основним матеріалом для виготовлення найбільш відповідальних знарядь праці та зброї. Знайдено виробі з бронзи, які свідчать, що в V–III тис. до н.е. виготовляли декілька сортів бронзи, які відрізнялися за складом на десятку частку відсотка. Відомо, що існували технології, за якими доводили міцність інструментів із бронзи до міцності сучасних сталевих інструментів, технології, в яких використовували електричний струм, сплави алюмінію. А як відомо, алюміній у чистому вигляді можна отримати тільки електролізом.

Як трактувати речі побутової, з недосконалою точністю обробки поверхні, хімічного складу, та зображення не прочитаних до цього часу написів на плитах, яким близько 12 тисяч років, що знаходяться в Історико-археологічному музеї-заповіднику «Кам'яна могила» в м. Мелітополі Запорізької області?

Проблема ця, так само як і інші, що стосуються пам'яток епохи неоліту, вивчення попередніх високотехнологічних суспільств та світогляду їх членів, чекає на свого дослідника.

На початку залізного віку кувальці робили зброю і предмети із заліза. В ті ж віддалені часи вироблялося уміння зварювати

окремі частини заліза для з'єднання деталей і при ремонті зламаних залізних засобів праці та зброї шляхом нагрівання і наступного проковування.

Ремесло ковалев було в пошани в усіх народів світу.

Знайдено на місцях зруйнованих римських фортець та піднята із затоплених кораблів велика кількість залізних мечів зберігається в різних музеях світу. Дивовижні за своєю конструкцією особливо мечі, виготовлені в I — III ст. Клинки мечів неоднорідні за своєю товщиною, вони зроблені із великої кількості тонких стрічок. Майстри своєї справи добре розуміли властивості сталі та знали, що кожна стрічка має певні властивості. Така робота потребувала оволодіння з боку ковалів всіма премудростями зварювання, великого досвіду, інтуїції.

Набагато більше значення для розвитку техніки оброблення чорних металів мало зварювання заліза з різним вмістом вуглецю з метою покращення якості леза ріжучої зброї.

У різних місцевостях в давні часи були розроблені та доведені до досконалості способи з'єднання металу, цегли, каменів і дерев'яних деталей при будівництві житла, фортець. Людство користується досі деякими технологічними прийомами і матеріалами, що застосовувалися у давнину. А деякі способи з'єднання ґрунтовно змінилися або взагалі зникли з ужитку.

Цікаво, що саме Українці належить винахідник кінця дев'ятнадцятого століття, який відкрив для людства новий спосіб зварювання металів. У травні 1881 р. Микола Миколайович Бенардос, перебуваючи в Парижі, в лабораторії російського фізика Миколи Івановича Кабата, вперше здійснив дугове зварювання металу, спочатку свинцю, а потім заліза.

У глушині Херсонської губернії в Бенардосівці 8.07.1842 р. народився Микола Миколайович Бенардос. Судилося йому прославити свій рід. Інтерес його до обробки металів передався від прадида матері — знаменитого ковалев Микити Демидова. Свій спосіб зварювання він назвав «електрогефестом» на честь старогрецького бога ковалев Гефеста.

Технічне обслуговування, ремонт, технічне переоброблення, реконструкція та розвиток всього енергетичного комплексу України у забезпеченні надійного і безперервного енергопостачання для споживачів були б неможливими без поважної професії електрозварювальника в енергетиці.

Володимир ЦИГАНЕНКО

СВІТЛА ПАМ'ЯТЬ

Президія ЦК Атомпрофспілки глибоко сумує з приводу передчасної смерті ветерана ВАТ «Київський інститут «Енергопроект», колишнього голови профкому, члена Центрального комітету профспілки

Лариси Антонівни ІВАЩЕНКО і висловлює щирі співчуття рідним та близьким покійної.

АТОМНЕ КІНО

Фільм о Чернобыле

Кінокомпанії України, Росії, Білорусії та Німеччини знімають художественний фільм «В субботу», посвящений трагедії на Чернобыльской АЭС, соощаєт Інтерфакс.

В виробництві і фінансуванні фільма примуть участь кінокомпанія «Пассажири» (продюсер Дмитрій Ефремов, Росія), «SOTA Cinema Group» (продюсер Олег Кохан, Україна), «Non stop продакшн» (продюсер Александр Роднянский, Росія), а також кіностудія «Беларусьфільм». Западним партнером цього міжнародного проекту став концерн «Баварія Фільм» (президент Матіас Еше, Німеччина).

Сценарист і режиссер картини — Александр Миндадзе, соощили в прес-службі української кінокомпанії. Основний склад міжнародної знімальної групи уже сформований: оператором картини буде Олег Муту (Румунія), художником — Денис Бауер (Росія), звукорежисером — Владимир Головицкий (Білорусь).

Локації знімок уже визначені. В наступне время проводяться кастинг. Режиссер і продюсери картини планують привлекати к участю в ній тільки молодих акторів.

Знімки фільма будуть проходити в Україні і в Білорусії весною і літом 2010 року. Орієнтовний виробничий бюджет фільма соощаєт 3 млн. євро.

Засновник: Професійна спілка працівників атомної енергетики та промисловості України
Видавець: Редакція газети «Атомник України»

Адреса редакції: вул. Шота Руставелі, 39/41
оф. 814, м. Київ, 01033
Газета «Атомник України»

Головний редактор
Микола ПЕТРИЧЕНКО
Телефон/факс: 496-52-98
E-mail: atomnik@union.kiev.ua
atomnik@gmail.com

Газета виходить щотижня
Індекс — 21766
За точність викладених фактів відповідальність несе автор
Редакція листується з читачами лише на сторінках газети
При передруку посилання на «Атомник України» обов'язкове

Свідоцтво про реєстрацію
КВ №4480 від 21.08.2000 року
Газета віддрукована
у ПП «Трейд Інформ»: м. Київ,
вул. Новозабарська, 2/6.
Тираж 5000
Ціна договірною